

Numerická derivace

- 1) $f(x)$ známe jen v tabulkových bodech a vstupní data nezatížena chybou
- 2) $f(x)$ známe jen v tabulkových bodech a vstupní data zatížena chybou
- 3) $f(x)$ je známa, ale na přímou derivaci příliš složitá

Princip: náhrada neznámé funkce $f(x)$ její aproximací $g(x)$ a derivace této aproximace

ad 1: Příklad: Pomocí Lagrangeova interpolačního polynomu určete hodnotu $\frac{d}{dx}\sqrt{x}$ v bodě $x_0 = 5$

Řešení:

$$y = \sqrt{x}$$

x_i	1	4	9
y_i	1	2	3

$$\begin{aligned}\sqrt{x} \approx L_2(x) &= \frac{1}{24} \cdot (x-4)(x-9) - \frac{2}{15} \cdot (x-1)(x-9) + \frac{3}{40} \cdot (x-1)(x-4) \\ &= \frac{1}{24} \cdot (x^2 - 13x + 36) - \frac{2}{15} \cdot (x^2 - 10x + 9) + \frac{3}{40} \cdot (x^2 - 5x + 4)\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\frac{d}{dx}\sqrt{x} \approx \frac{d}{dx}L_2(x) &= \frac{d}{dx}\left[\frac{1}{24} \cdot (x^2 - 13x + 36) - \frac{2}{15} \cdot (x^2 - 10x + 9) + \frac{3}{40} \cdot (x^2 - 5x + 4)\right] = \\ &= \frac{1}{24} \cdot (2x - 13) - \frac{2}{15} \cdot (2x - 10) + \frac{3}{40} \cdot (2x - 5)\end{aligned}$$

$$\frac{d}{dx}L_2(5) = \frac{1}{24} \cdot (2 \cdot 5 - 13) - \frac{2}{15} \cdot (2 \cdot 5 - 10) + \frac{3}{40} \cdot (2 \cdot 5 - 5) = -\frac{3}{24} + \frac{15}{40} = -\frac{1}{8} + \frac{3}{8} = 0.25$$

$$f'(x_0) = \frac{1}{2\sqrt{x_0}} = \frac{1}{2\sqrt{5}} \approx 0.224$$

ad 2: Příklad: Při měření dráhy pohybujícího se tělesa byly v časových okamžicích t_i zjištěny následující hodnoty. Určete okamžitou rychlost tělesa v čase $t = 3.5$!

i	0	1	2	3	4	5
t_i	0	1	2	3	4	5
s_i	5.2	10.1	24.9	50.0	85.2	130.0
$\varphi_0(t_i)$	1	1	1	1	1	1
$\varphi_1(t_i)$	0	1	2	3	4	5
$\varphi_2(t_i)$	0	1	4	9	16	25

Měřené hodnoty \Rightarrow MNČ

$$s(t) = a_0 \cdot 1 + a_1 \cdot t + a_2 \cdot t^2$$

$$s(t) = a_0 \varphi_0(t) + a_1 \varphi_1(t) + a_2 \varphi_2(t)$$

$$\begin{pmatrix} (\varphi_0; \varphi_0) & (\varphi_0; \varphi_1) & (\varphi_0; \varphi_2) \\ (\varphi_1; \varphi_0) & (\varphi_1; \varphi_1) & (\varphi_1; \varphi_2) \\ (\varphi_2; \varphi_0) & (\varphi_2; \varphi_1) & (\varphi_2; \varphi_2) \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} a_0 \\ a_1 \\ a_2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} (\varphi_0; s) \\ (\varphi_1; s) \\ (\varphi_2; s) \end{pmatrix}$$

ad 2: Příklad: Při měření dráhy pohybujícího se tělesa byly v časových okamžicích t_i zjištěny následující hodnoty. Určete okamžitou rychlost tělesa v čase $t = 3.5$!

i	0	1	2	3	4	5
t_i	0	1	2	3	4	5
s_i	5.2	10.1	24.9	50.0	85.2	130.0
$\varphi_0(t_i)$	1	1	1	1	1	1
$\varphi_1(t_i)$	0	1	2	3	4	5
$\varphi_2(t_i)$	0	1	4	9	16	25

Měřené hodnoty \Rightarrow MNČ

$$s(t) = a_0 \cdot 1 + a_1 \cdot t + a_2 \cdot t^2$$

$$s(t) = a_0 \varphi_0(t) + a_1 \varphi_1(t) + a_2 \varphi_2(t)$$

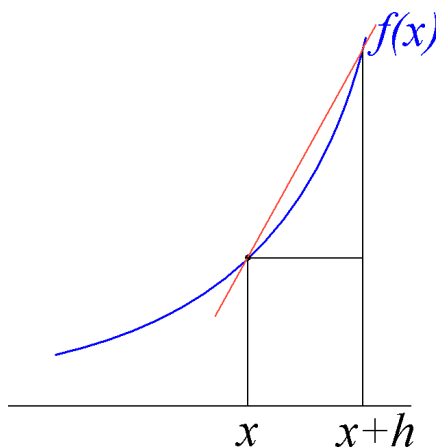
$$\begin{pmatrix} 6 & 15 & 55 \\ 15 & 55 & 225 \\ 55 & 225 & 979 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} a_0 \\ a_1 \\ a_2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 305.4 \\ 1200.7 \\ 5172.9 \end{pmatrix}$$

$$a_0 = 5.02; \quad a_1 = -0.115; \quad a_2 = 5.09$$

$$s(t) = 5.0 - 0.1 \cdot t + 5.1 \cdot t^2 \quad v(t) = \dot{s}(t) = -0.1 + 2 \cdot 5.1 \cdot t \quad v(3.5) = -0.1 + 2 \cdot 5.1 \cdot 3.5 = 35.6$$

Možnosti pro derivaci v bodě:

dopředná difference $f'(x_0) \approx \frac{f(x_0 + h) - f(x_0)}{h}$

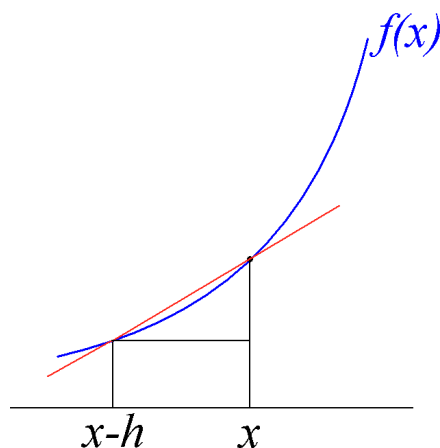
$$\frac{d}{dx} f(x) = \frac{d}{dx} \sqrt{3x} \sin \sqrt{5x} \quad \text{v bodě } x_0 = 5$$

$$x_0 = 5; \quad h = 0.05$$

$$f'(x_0) \approx \frac{\sqrt{3(x_0 + h)} \cdot \sin \sqrt{5(x_0 + h)} - \sqrt{3x_0} \cdot \sin \sqrt{5x_0}}{h} = \frac{\sqrt{3 \cdot 5.05} \cdot \sin \sqrt{5 \cdot 5.05} - \sqrt{3 \cdot 5} \cdot \sin \sqrt{5 \cdot 5}}{0.05} \approx 0.2034$$

Možnosti pro derivaci v bodě:

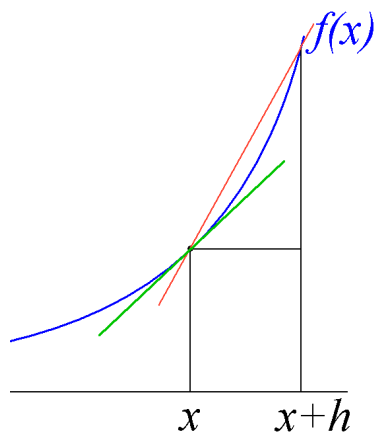
zpětná diference $f'(x_0) \approx \frac{f(x_0) - f(x_0 - h)}{h}$

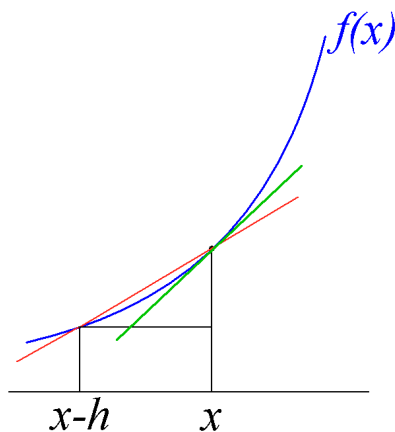
$$\frac{d}{dx} f(x) = \frac{d}{dx} \sqrt{3x} \sin \sqrt{5x} \quad \text{v bodě } x_0 = 5$$

$$x_0 = 5; h = 0.05$$

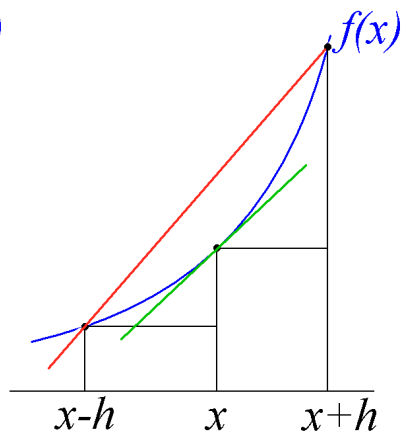
$$f'(x_0) \approx \frac{\sqrt{3x_0} \cdot \sin \sqrt{5x_0} - \sqrt{3(x_0 - h)} \cdot \sin \sqrt{5(x_0 - h)}}{h} = \frac{\sqrt{3 \cdot 5} \cdot \sin \sqrt{5 \cdot 5} - \sqrt{3 \cdot 4.95} \cdot \sin \sqrt{5 \cdot 4.95}}{0.05} \approx 0.1524$$

$$f'(x_0) \approx \frac{f(x_0 + h) - f(x_0)}{h}$$

$$f'(x_0) \approx \frac{f(x_0) - f(x_0 - h)}{h}$$

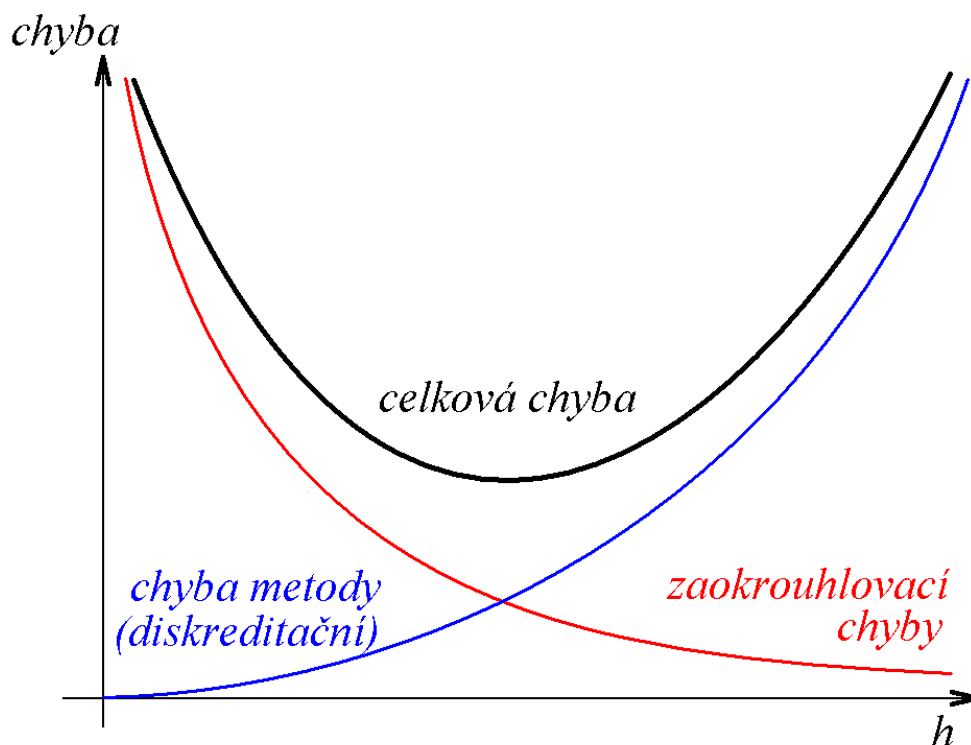
$$f'(x_0) \approx \frac{f(x_0 + h) - f(x_0 - h)}{2h}$$

$$\frac{d}{dx} f(x) = \frac{d}{dx} \sqrt{3x} \sin \sqrt{5x} \quad \text{v bodě } x_0 = 5$$

$$x_0 = 5; h = 0.05$$

$$f'(x_0) \approx \frac{\sqrt{3 \cdot (x_0 + h)} \cdot \sin \sqrt{5(x_0 + h)} - \sqrt{3(x_0 - h)} \cdot \sin \sqrt{5(x_0 - h)}}{2h} = \frac{\sqrt{3 \cdot 5.05} \cdot \sin \sqrt{5 \cdot 5.05} - \sqrt{3 \cdot 4.95} \cdot \sin \sqrt{5 \cdot 4.95}}{2 \cdot 0.05} \approx 0.1779$$

Chyby numerické derivace:

ad 3: Richardsonova metoda:

centrální $f'(x_0) \approx \frac{f(x_0 + h) - f(x_0 - h)}{2h}$ $g_1(h) = \frac{f(x_0 + h) - f(x_0 - h)}{2h}$

$$f'(x_0) = \frac{f(x_0 + h) - f(x_0 - h)}{2h} = \lim_{h \rightarrow 0} g(h)$$

$$-\left[g(h) = a_0 + a_1 h^2 + a_2 h^4 + \dots \right] \quad h \rightarrow 0 \Rightarrow g(h) \rightarrow a_0$$

$h \rightarrow 0$

$$\left[g\left(\frac{h}{2}\right) = a_0 + \frac{1}{4} a_1 h^2 + \frac{1}{16} a_2 h^4 + \dots \right] \cdot 4$$

$$4 \cdot g_1\left(\frac{h}{2}\right) - g_1(h) = 3 \cdot a_0 \quad \underbrace{-\frac{3}{4} a_2 h^4 + \dots}_{\rightarrow 0} \Rightarrow a_0 \approx \frac{1}{3} \cdot \left[4 \cdot g_1\left(\frac{h}{2}\right) - g_1(h) \right]$$

$$g_2(h) = \frac{1}{3} \cdot \left[4 \cdot g_1\left(\frac{h}{2}\right) - g_1(h) \right]$$

$$-\left[g_2(h) = a_0 + \bar{a}_1 h^4 + \bar{a}_2 h^6 + \dots \right]$$

$$\left[g_2\left(\frac{h}{2}\right) = a_0 + \bar{a}_1 \frac{h^4}{16} + \bar{a}_2 \frac{h^6}{64} + \dots \right] \cdot 16$$

$$16 \cdot g_2\left(\frac{h}{2}\right) - g_2(h) = 15 \cdot a_0 + \underbrace{\bar{a}_2 \frac{h^6}{4} + \dots}_{\rightarrow 0} \Rightarrow a_0 \approx \frac{1}{15} \cdot \left[16 \cdot g_2\left(\frac{h}{2}\right) - g_2(h) \right]$$

$$g_3(h) = \frac{1}{15} \cdot \left[16 \cdot g_2\left(\frac{h}{2}\right) - g_2(h) \right]$$

ad 3: Richardsonova metoda:

$$g_1(h) = \frac{f(x_0 + h) - f(x_0 - h)}{2h}$$

$$g_2(h) = \frac{1}{3} \cdot \left[4 \cdot g_1\left(\frac{h}{2}\right) - g_1(h) \right]$$

$$g_3(h) = \frac{1}{15} \cdot \left[16 \cdot g_2\left(\frac{h}{2}\right) - g_2(h) \right]$$

$$g_{k+1}(h) = \frac{1}{4^k - 1} \cdot \left[4^k \cdot g_k\left(\frac{h}{2}\right) - g_k(h) \right]$$

Schématický zápis:

$$g_1(h)$$

$$g_1\left(\frac{h}{2}\right) \quad g_2(h)$$

$$g_1\left(\frac{h}{4}\right) \quad g_2\left(\frac{h}{2}\right) \quad g_3(h)$$

$$g_1\left(\frac{h}{8}\right) \quad g_2\left(\frac{h}{4}\right) \quad g_3\left(\frac{h}{2}\right) \quad g_4(h)$$

ad 3: Richardsonova metoda:

$$g_1(h) = \frac{f(x_0 + h) - f(x_0 - h)}{2h}$$

$$g_2(h) = \frac{1}{3} \cdot \left[4 \cdot g_1\left(\frac{h}{2}\right) - g_1(h) \right]$$

$$g_3(h) = \frac{1}{15} \cdot \left[16 \cdot g_2\left(\frac{h}{2}\right) - g_2(h) \right]$$

$$g_{k+1}(h) = \frac{1}{4^k - 1} \cdot \left[4^k \cdot g_k\left(\frac{h}{2}\right) - g_k(h) \right]$$

Schématický zápis:

$$g_1(h)$$

$$g_1\left(\frac{h}{2}\right) \quad g_2(h)$$

$$g_1\left(\frac{h}{4}\right) \quad g_2\left(\frac{h}{2}\right) \quad g_3(h)$$

$$g_1\left(\frac{h}{8}\right) \quad g_2\left(\frac{h}{4}\right) \quad g_3\left(\frac{h}{2}\right) \quad g_4(h)$$

$$0,177 \ 850 \ 965$$

$$0,177 \ 902 \ 504 \quad 0,177 \ 919 \ 684$$

$$f(x) = \sqrt{3x} \sin \sqrt{5x}; \quad x_0 = 5; \quad h = 0,05$$

$$f'(5) = \frac{3 \sin \sqrt{5 \cdot 5}}{2\sqrt{3 \cdot 5}} + \frac{5\sqrt{3 \cdot 5} \cos \sqrt{5 \cdot 5}}{2\sqrt{5 \cdot 5}}$$

$$\approx 0,177 \ 919 \ 686$$

$$g_2(h) = \frac{1}{3} \cdot \left[4 \cdot g_1\left(\frac{h}{2}\right) - g_1(h) \right] = \frac{1}{3} \cdot [4 \cdot 0,177 \ 902 \ 504 - 0,177 \ 850 \ 965] = 0,177 \ 919 \ 684$$

Numerická integrace

Důvody pro numerickou derivaci

- 1) $f(x)$ známe jen v tabulkových bodech a vstupní data nezatížena chybou
- 2) $f(x)$ známe jen v tabulkových bodech a vstupní data zatížena chybou
- 3) $f(x)$ je známa, ale na přímou derivaci příliš složitá

Důvody pro numerickou integraci

- 1) $f(x)$ známe jen v tabulkových bodech a vstupní data nezatížena chybou
- 2) $f(x)$ známe jen v tabulkových bodech a vstupní data zatížena chybou
- 3) $f(x)$ je známa, ale na přímou integraci příliš složitá
- 4) $f(x)$ nelze přímo počítat

$$\int_a^b \frac{\sin x}{x} dx = \text{????????}$$

Obsah:

Integrand $f(x)$ nahradíme aproximací $\varphi(x)$ a hodnotu $\int_a^b f(x)dx$ nahradíme hodnotou $\int_a^b \varphi(x)dx$

$$\int_a^b \varphi(x)dx \approx \int_a^b f(x)dx$$

$$Q(f) \approx \int_a^b f(x)dx$$

$Q(f)$ - kvadraturní formule.

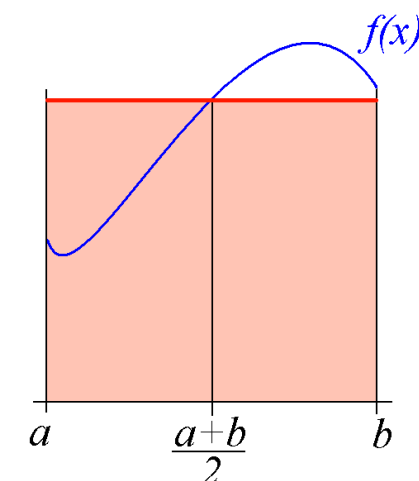
$$Q(f) + R(f) = \int_a^b f(x)dx \Rightarrow R(f) = \int_a^b f(x)dx - Q(f) \quad \text{diskretizační chyba}$$

Základní kvadraturní formule

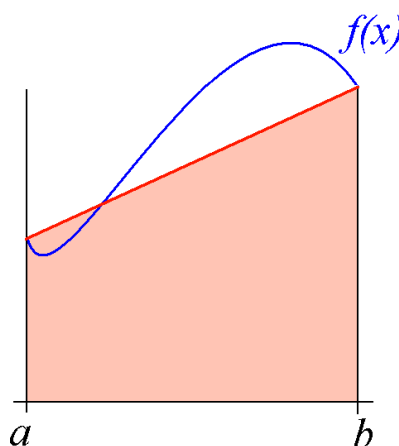
$$(\text{integrace interpolačního polynomu}) \quad \int_a^b f(x)dx \approx \int_a^b L_n(x)dx$$

$n = 0$ - obdélníková formule

$n = 1$ - lichoběžníková formule

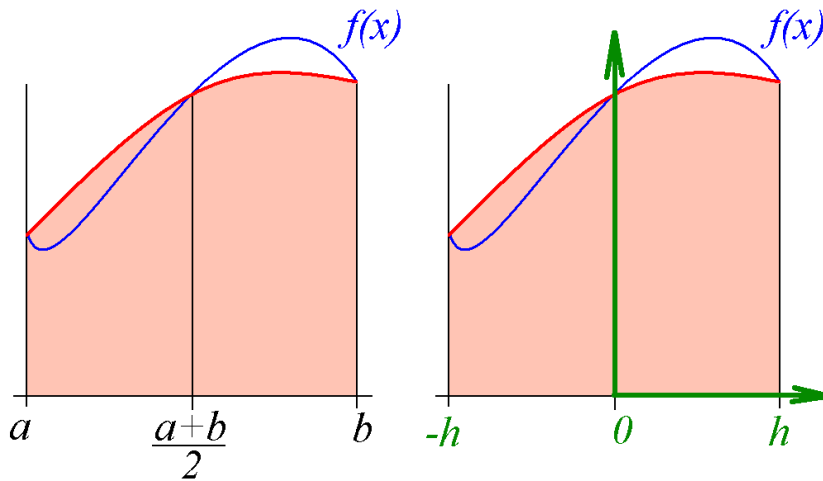
$$\int_a^b f(x)dx \approx (b-a) \cdot f\left(\frac{a+b}{2}\right)$$

$$\int_a^b f(x)dx \approx \frac{b-a}{2} \cdot [f(a) + f(b)]$$

Chyba: $E_M \leq \frac{1}{24} \max_{x \in (a,b)} |f''(x)| (b-a)^3$; $E_L \leq \frac{1}{12} \max_{x \in (a,b)} |f''(x)| (b-a)^3$

$n = 2$ - Simpsonova formule

$$y = Ax^2 + Bx + C \Rightarrow \int_a^b f(x) dx \approx \int_{-h}^h y dx = \int_{-h}^h (Ax^2 + Bx + C) dx = \left[\frac{Ax^3}{3} + \frac{Bx^2}{2} + Cx \right]_{-h}^h =$$

$$= \frac{Ah^3}{3} + \frac{Bh^2}{2} + Ch - \left(\frac{A(-h)^3}{3} + \frac{B(-h)^2}{2} + C(-h) \right) = \boxed{\frac{2}{3}Ah^3 + 2Ch} \Rightarrow \int_a^b f(x) dx \approx \boxed{\frac{h}{3}(2Ah^2 + 6C)}$$

$$[-h; f(-h)]: f(-h) = Ah^2 - Bh + C : 3$$

$$[0; f(0)]: f(0) = C : \frac{4}{3}$$

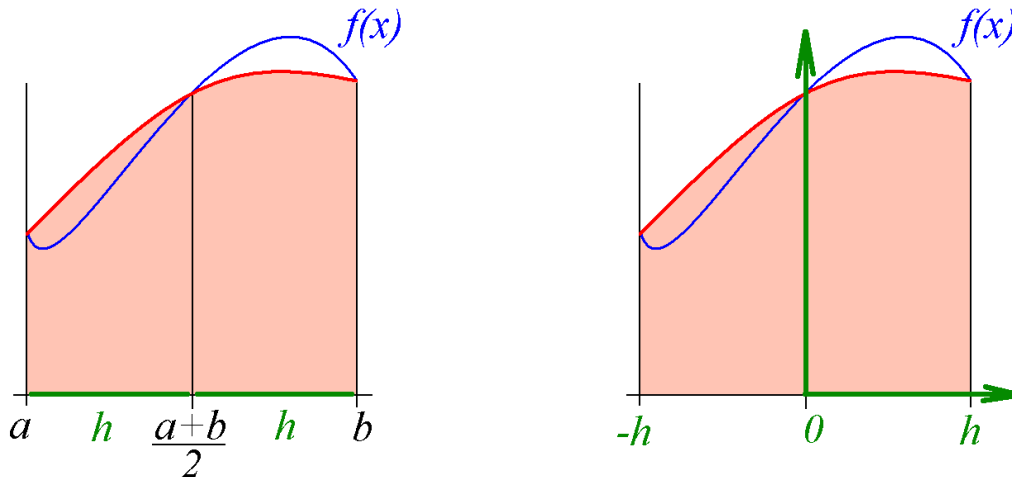
$$[h; f(h)]: f(h) = Ah^2 + Bh + C : 3$$

$$f(-h) + 4f(0) + f(h) = 2Ah^2 + 6C$$

$$f(-h) + 4f(0) + f(h) = 2Ah^2 + 6C$$

$$\int_a^b f(x) dx \approx \frac{h}{3}(f(-h) + 4f(0) + f(h))$$

$n = 2$ - Simpsonova formule

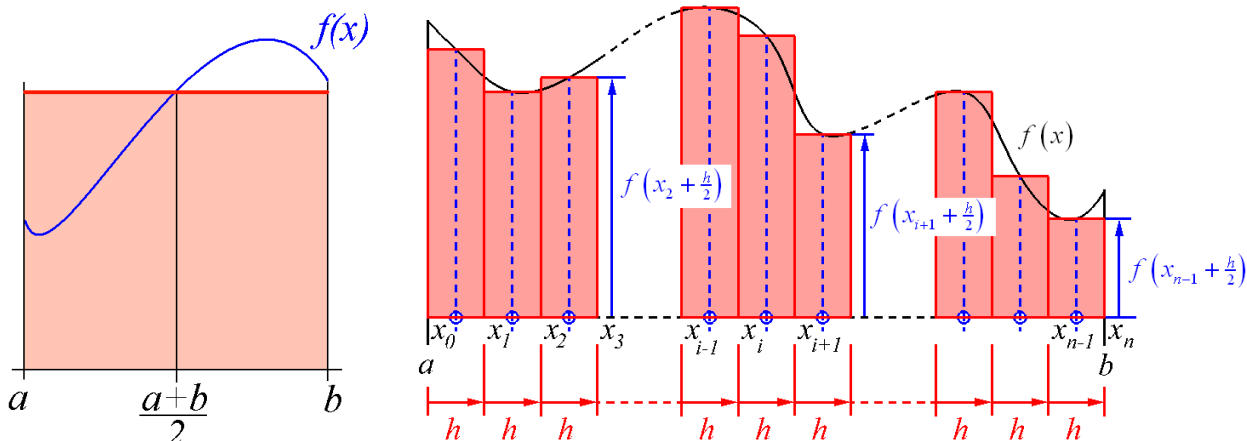
$$\int_a^b f(x) dx \approx \frac{h}{3} \left(f(a) + 4f\left(\frac{a+b}{2}\right) + f(b) \right)$$

$$\int_a^b f(x) dx \approx \frac{h}{3} (f(-h) + 4f(0) + f(h))$$

Chyba: $E_S \leq \frac{1}{90} \max_{x \in (a,b)} |f^{(4)}(x)| \cdot \left(\frac{b-a}{2} \right)^5$

Složené formule

Obdélníková:

$$\int_a^b f(x) dx = \int_a^{x_1} f(x) dx + \int_{x_1}^{x_2} f(x) dx + \dots + \int_{x_{i-1}}^{x_i} f(x) dx + \int_{x_i}^{x_{i+1}} f(x) dx + \dots + \int_{x_{n-1}}^b f(x) dx$$

$$\int_a^b f(x) dx \approx h \cdot f\left(x_0 + \frac{h}{2}\right) + h \cdot f\left(x_1 + \frac{h}{2}\right) + \dots + h \cdot f\left(x_{i-1} + \frac{h}{2}\right) + h \cdot f\left(x_i + \frac{h}{2}\right) + \dots + h \cdot f\left(x_{n-1} + \frac{h}{2}\right)$$

$$\int_a^b f(x) dx \approx h \cdot \left[f\left(x_0 + \frac{h}{2}\right) + f\left(x_1 + \frac{h}{2}\right) + \dots + f\left(x_{i-1} + \frac{h}{2}\right) + f\left(x_i + \frac{h}{2}\right) + \dots + f\left(x_{n-1} + \frac{h}{2}\right) \right]$$

Složené formule

Obdélníková:

$$\int_a^b f(x) dx \approx h \cdot \left[f\left(x_0 + \frac{h}{2}\right) + f\left(x_1 + \frac{h}{2}\right) + \dots + f\left(x_{i-1} + \frac{h}{2}\right) + f\left(x_i + \frac{h}{2}\right) + \dots + f\left(x_{n-1} + \frac{h}{2}\right) \right]$$

$$\int_a^b f(x) dx \approx \frac{b-a}{n} \cdot \left[f\left(x_0 + \frac{h}{2}\right) + f\left(x_1 + \frac{h}{2}\right) + \dots + f\left(x_{i-1} + \frac{h}{2}\right) + f\left(x_i + \frac{h}{2}\right) + \dots + f\left(x_{n-1} + \frac{h}{2}\right) \right]$$

Chyba:

prostá

složená:

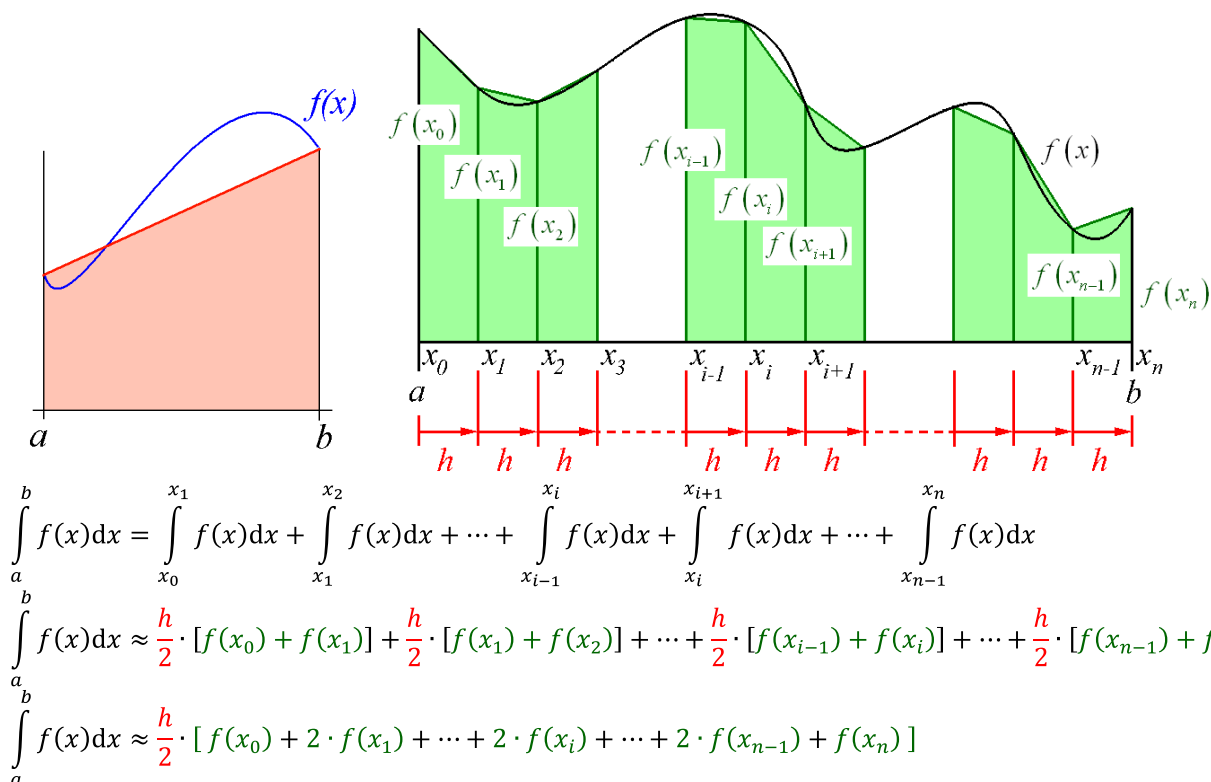
$$E_O \leq \frac{1}{24} \max_{x \in (a; b)} |f''(x)| \cdot (b-a)^3$$

$$E_O \leq \frac{1}{24} \max_{x \in (a; b)} |f''(x)| \cdot (b-a) \cdot h^2$$

[Ukázka](#)

Složené formule

Lichoběžníková

Složené formule

Lichoběžníková

$$\int_a^b f(x) dx \approx \frac{h}{2} \cdot [f(x_0) + 2 \cdot f(x_1) + \dots + 2 \cdot f(x_i) + \dots + 2 \cdot f(x_{n-1}) + f(x_n)]$$

$$\int_a^b f(x) dx \approx h \cdot \left[\frac{f(x_0)}{2} + f(x_1) + \dots + f(x_i) + \dots + f(x_{n-1}) + \frac{f(x_n)}{2} \right]$$

$$\int_a^b f(x) dx \approx \frac{b-a}{2n} \cdot [f(x_0) + 2 \cdot f(x_1) + \dots + 2 \cdot f(x_i) + \dots + 2 \cdot f(x_{n-1}) + f(x_n)]$$

$$\int_a^b f(x) dx \approx \frac{b-a}{n} \cdot \left[\frac{f(x_0)}{2} + f(x_1) + \dots + f(x_i) + \dots + f(x_{n-1}) + \frac{f(x_n)}{2} \right]$$

Chyba:

prostá

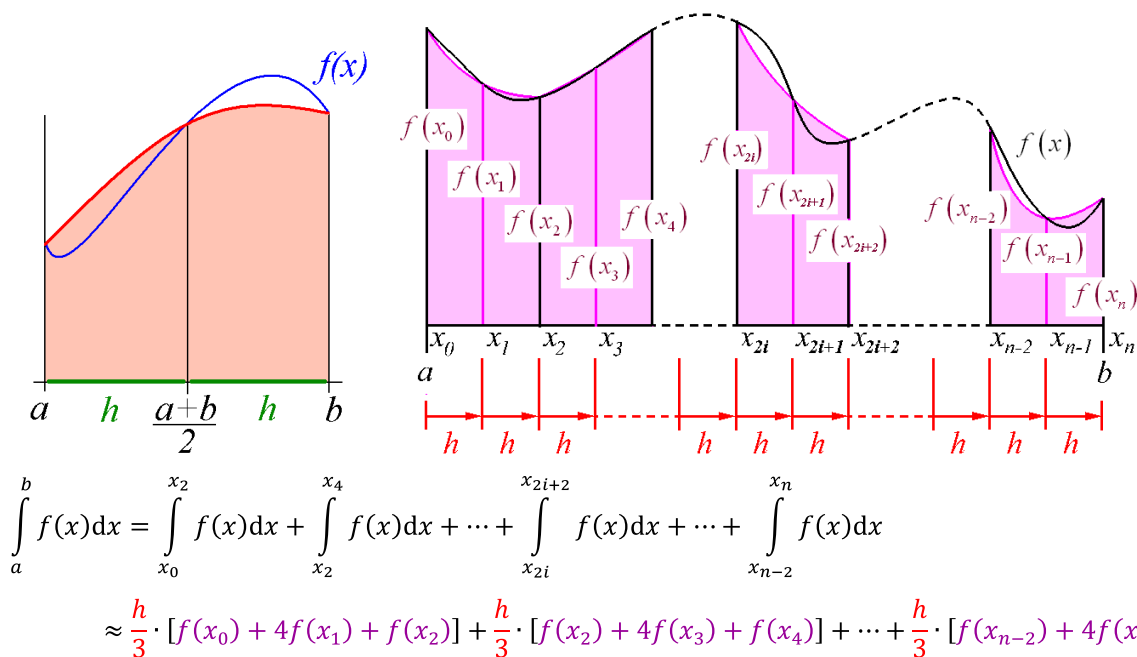
složená:

$$E_L \leq \frac{1}{12} \max_{x \in (a; b)} |f''(x)| \cdot (b-a)^3$$

$$E_L \leq \frac{1}{12} \max_{x \in (a; b)} |f''(x)| \cdot (b-a) \cdot h^2$$

Složené formule

Simpsonova

$$\int_a^b f(x) dx \approx \frac{h}{3} \cdot [f(x_0) + 4f(x_1) + 2f(x_2) + 4f(x_3) + 2f(x_4) + \dots + 2f(x_{n-2}) + 4f(x_{n-1}) + f(x_n)]$$

Složené formule

Simpsonova

$$\int_a^b f(x) dx \approx \frac{h}{3} \cdot [f(x_0) + 4f(x_1) + 2f(x_2) + 4f(x_3) + 2f(x_4) + \dots + 2f(x_{n-2}) + 4f(x_{n-1}) + f(x_n)]$$

$$\int_a^b f(x) dx \approx \frac{b-a}{3n} \cdot [f(x_0) + 4f(x_1) + 2f(x_2) + 4f(x_3) + 2f(x_4) + \dots + 2f(x_{n-2}) + 4f(x_{n-1}) + f(x_n)]$$

Chyba:

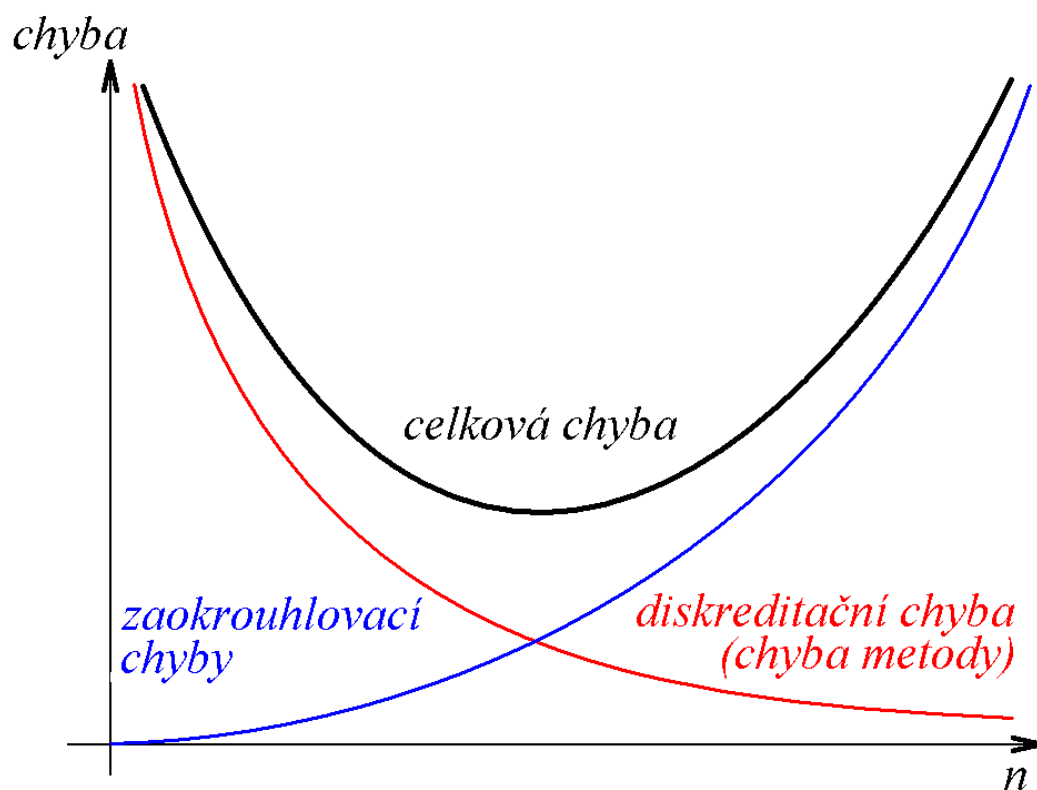
prostá

složená:

$$E_S \leq \frac{1}{90} \max_{x \in (a; b)} |f^{(4)}(x)| \cdot \left(\frac{b-a}{2} \right)^5$$

$$E_S \leq \frac{1}{90} \max_{x \in (a; b)} |f^{(4)}(x)| \cdot \left(\frac{b-a}{2} \right) \cdot h^4$$

Celková chyba složených formulí:

Platí:

Kvadrurní formule získaná integrací Lagrangeova interpolačního polynomu stupně n má stupeň přesnosti **alespoň** n .

Řád kvadrurní formule je nanejvýš $2n + 1$

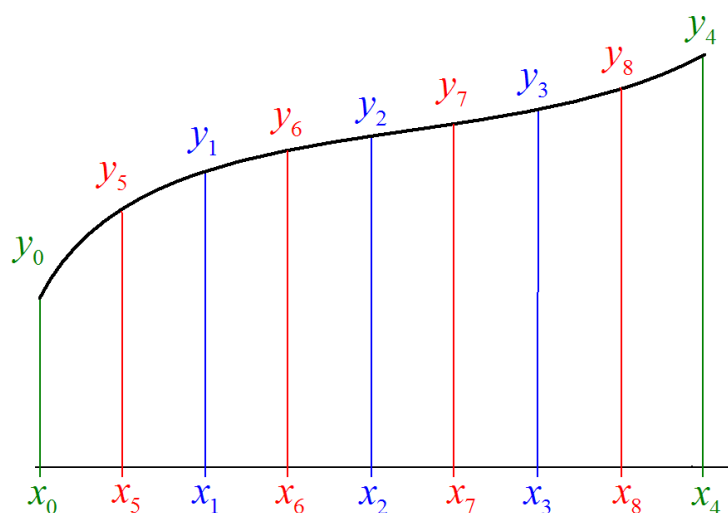
Např:

Obdélníková formule : stupeň 0, přesnost 1

Lichoběžníková formule : stupeň 1, přesnost 1

Simpsonova formule : stupeň 2, přesnost 2

Metoda polovičního kroku:

$$\int_a^b f(x) dx \approx h \cdot \left[\frac{1}{2}(y_0 + y_n) + \sum_{i=1}^{n-1} y_i \right]$$

$$\int_a^b f(x) dx \approx \frac{h}{2} \cdot \left[\frac{1}{2}(y_0 + y_n) + \sum_{i=1}^{n-1} y_i + \sum_{i=n+1}^{2n} y_i \right]$$

$$\int_a^b f(x) dx \approx \frac{h}{4} \cdot \left[\frac{1}{2}(y_0 + y_n) + \sum_{i=1}^{n-1} y_i + \sum_{i=n+1}^{2n} y_i + \sum_{i=2n+1}^{4n} y_i \right]$$

Metoda polovičního kroku:

Hezký příklad:

$$\int_0^2 e^{-x^2} dx = 0,88208139$$

$$\approx h \cdot \left[\frac{1}{2}(y_0 + y_4) + (y_1 + y_2 + y_3) \right] =$$

$$= 0.5 \cdot \left[\frac{1}{2} \cdot (e^{-0^2} + e^{-2^2}) + (e^{-0.5^2} + e^{-1^2} + e^{-1.5^2}) \right] =$$

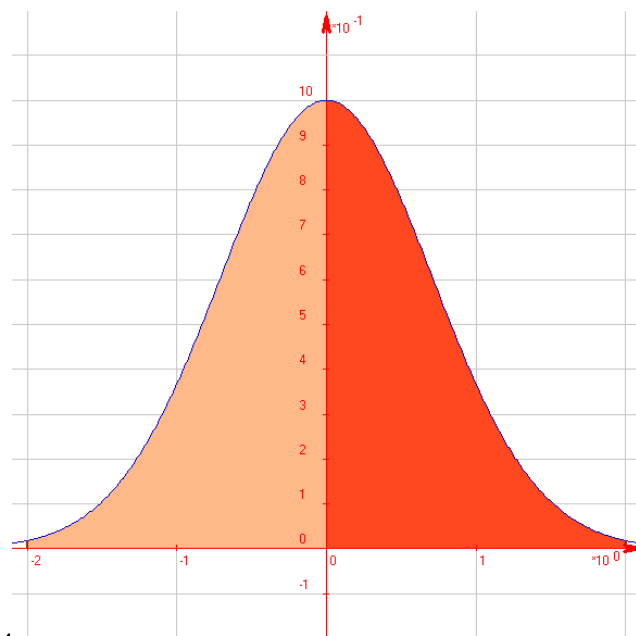
$$= 0.5 \cdot \left[\frac{1}{2} \cdot 1,018315639 + 1,252079449 \right] = 0,880618634$$

$$= 0.25 \cdot \left[\frac{1}{2}(e^{-0^2} + e^{-2^2}) + (e^{-0.5^2} + e^{-1^2} + e^{-1.5^2}) + (e^{-0.25^2} + e^{-0.75^2} + e^{-1.25^2} + e^{-1.75^2}) \right] =$$

$$= 0.25 \cdot \left[\frac{1}{2} \cdot 1,018315639 + 1,252079449 + 1,765577897 \right] = 0,881703791$$

Odhad chyby:

$$E_{2n}(f) = \frac{1}{2^{p+1}-1} |Q_{2n}(f) - Q_n(f)| \quad E_{2n}(f) = \frac{1}{2^{1+1}-1} |0,881703791 - 0,880618634| \approx 0,00036$$

Metoda polovičního kroku - záludný příklad:

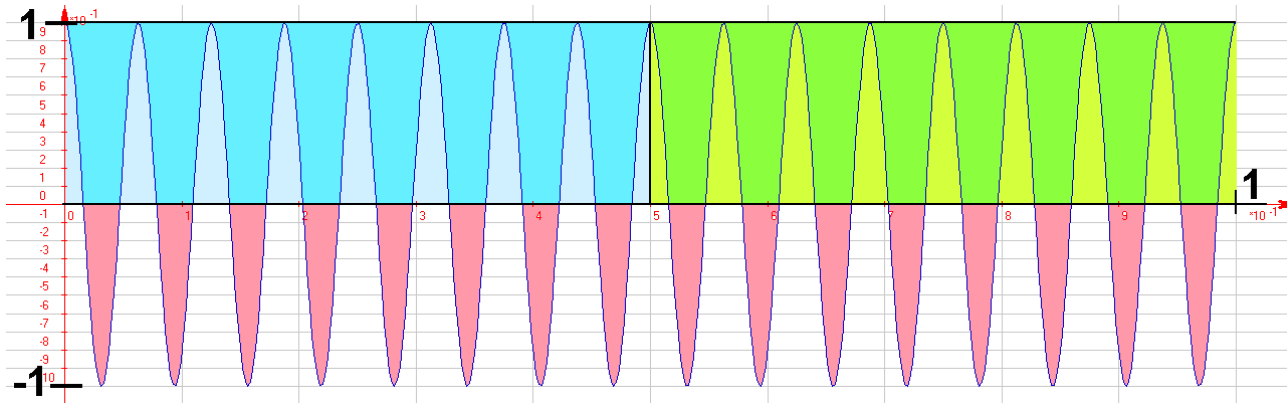
$$\int_0^1 \cos(64\pi x) dx = \frac{1}{64\pi} [\sin(64\pi x)]_0^1 = \frac{1}{64\pi} [\sin(64\pi) - \sin 0] = 0$$

$$\approx h \cdot \left[y_0 + y_4 + \frac{1}{2}(y_1 + y_2 + y_3) \right] =$$

$$= \frac{1}{2} \cdot \left[\frac{1}{2} \cos(64\pi \cdot 0) + \frac{1}{2} \cos(64\pi \cdot 1) + \cos(64\pi \cdot \frac{1}{2}) \right] = 1$$

$$= \frac{1}{4} \cdot \left[\frac{1}{2} \cos(64\pi \cdot 0) + \frac{1}{2} \cos(64\pi \cdot 1) + \cos(64\pi \cdot \frac{1}{4}) + \cos(64\pi \cdot \frac{1}{2}) + \cos(64\pi \cdot \frac{3}{4}) \right] = 1$$

$$= \frac{1}{8} \cdot \left[\frac{1}{2} \cos(64\pi \cdot 0) + \frac{1}{2} \cos(64\pi \cdot 1) + \cos(64\pi \cdot \frac{1}{4}) + \cos(64\pi \cdot \frac{1}{2}) + \cos(64\pi \cdot \frac{3}{4}) + \right. \\ \left. \cos(64\pi \cdot \frac{1}{8}) + \cos(64\pi \cdot \frac{3}{8}) + \cos(64\pi \cdot \frac{5}{8}) + \cos(64\pi \cdot \frac{7}{8}) \right] = 1$$

Rombergova integrace:

$\begin{array}{c c} T_{00} & \\ \hline T_{10} & T_{11} \\ \hline T_{20} & T_{21} & T_{22} \\ \hline T_{m0} & T_{m1} & T_{m2} & \dots & T_{mm} \end{array}$	T_{j0} - přibližné hodnoty integrálu získané lichoběžníkovou metodou pro 2^j dělicích bodů $T_{2,2} = \frac{4^2 T_{2,1} - T_{1,1}}{4^2 - 1}$	$\text{obecně } T_{j,k} = \frac{4^k T_{j,k-1} - T_{j-1,k-1}}{4^k - 1}$
--	---	--

Příklad: $\int_0^\pi \sin x dx$

$$T_{0,0} : 2^0 = 1; \quad n = 1; \quad \int_0^\pi \sin x dx \approx \frac{\pi}{2} (\sin 0 + \sin \pi) = 0$$

$$T_{1,0} : 2^1 = 2; \quad n = 2; \quad \int_0^\pi \sin x dx \approx \frac{\pi}{4} \left(\sin 0 + 2 \cdot \sin \frac{\pi}{2} + \sin \pi \right) = \frac{\pi}{2} \approx 1,570\,796\,327$$

$$T_{2,0} : 2^2 = 4; \quad n = 4; \quad \int_0^\pi \sin x dx \approx \frac{\pi}{8} \left(\sin 0 + 2 \cdot \sin \frac{\pi}{4} + 2 \cdot \sin \frac{\pi}{2} + 2 \cdot \sin \frac{3\pi}{4} + \sin \pi \right) \approx 1,896\,118\,898$$

$$T_{1,1} = \frac{4^1 T_{1,0} - T_{0,0}}{4^1 - 1} = \frac{4 \cdot 1,570\,796\,327 - 0}{4 - 1} \approx 2,094\,395\,102$$

$$T_{2,1} = \frac{4^2 T_{2,0} - T_{1,0}}{4^2 - 1} = \frac{4^2 \cdot 1,896\,118\,898 - 1,570\,796\,327}{4^2 - 1} \approx 1,917\,807\,069$$

$$T_{2,2} = \frac{4^2 T_{2,1} - T_{1,1}}{4^2 - 1} = \frac{4^2 \cdot 1,917\,807\,069 - 2,094\,395\,102}{4^2 - 1} \approx 1,906\,034\,533$$